

Пархоменко М.М., к.ю.н., доцент,
Мамедова А.Ф., здобувачка вищої освіти,
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»,
м. Луцьк, Україна

ЕКОЛОГІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: АНАЛІЗ ТА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Сьогодні електромобілі стали сучасною складовою для автомобільної індустрії та суспільства в цілому, які впевнено захоплюють світовий ринок. Однією з основних відмінностей електромобіля від традиційних автомобілів з двигунами внутрішнього згоряння є те, що він не використовує бензин або дизельне паливо для приводу, а замість цього отримує електроенергію для руху.

Електромобіль – це автомобіль, який працює на електричному живленні, зазвичай використовуючи електричні батареї як джерело енергії. Перед суспільством виникла проблема дефіциту енергоресурсів та жакливий стан навколишнього середовища, яке страждає від забруднення тому електромобілі, сьогодні є одними із найперспективніших видів транспорту.

Найбільш визначеними у своєму прагненні до сталого доквілля є країни, такі як Норвегія та Німеччина. Перша з них виражає рішучий намір повністю відмовитися від двигунів внутрішнього згоряння (ДВЗ) до 2025 року, тоді як німецька сторона зобов'язала себе досягти цієї мети до 2030 року. Франція оголосила про намір повністю припинити продажів бензинових і дизельних автомобілів до 2040 року. Велика Британія взяла на себе зобов'язання здійснити 100-відсотковий перехід на транспортні засоби з нульовим рівнем викидів до цього ж часу.

Український попит на електромобілі не відстає від світових тенденцій, оскільки за результатом Інституту досліджень авторинку на кінець липня поточного року в Україні було зареєстровано понад 64,3 тисячі електричних транспортних засобів. З цієї кількості близько 62,2 тисячі складають легкові автомобілі, а понад 2 тисячі – вантажівки [1]. Якщо порівнювати з аналогічним періодом у 2022 році, то рік тому на українських дорогах було лише близько 40,3 тисячі електромобілів. Іншими словами, за цей рік спостерігалось зростання кількості електричних транспортних засобів на понад 60%.

Але незважаючи на позитивні тенденції у зростанні кількості електромобілів, інфраструктура для їх зарядки залишається недостатньою та неоднорідною. Слід відзначити, що мережа зарядних станцій

переважно розгортається великими містами, тоді як на міжміських трасах їхня кількість обмежена. Це призводить до упередження, що електромобілі більш придатні для користування в міських умовах.

За даними міністерства інфраструктури, станом на 1 листопада 2021 року українська зарядна мережа для електромобілів налічувала 3244 станції з 7661 терміналом [2]. Дані показники доводять, що для зростання кількості електромобілів їх потенційні власники потребують впевненості в тому, що вони можуть отримати доступ по всій території країни до розвиненої та зручної для них мережі зарядних станцій.

Для сприяння розвитку інфраструктури зарядних станцій та зробити користування електромобілями більш доступним та зручним для користувачів автор пропонує ряд насупних кроків:

1) провести детальний аналіз попиту на зарядні станції та визначити оптимальні місця для їх розміщення, враховуючи рух автомобільного транспорту та місця масового скупчення людей;

2) розробити стратегічний план розвитку мережі зарядних станцій на короткий, середній та довгий терміни, а також визначити необхідну кількість та типи зарядних станцій для кожного регіону;

3) передбачити фінансові заходи для підтримки розвитку інфраструктури заряджання. Це може включати податкові пільги для компаній, які встановлюють зарядні станції;

4) впровадження інноваційних технологій для зарядних станцій, таких як швидке заряджання, автоматизоване управління, системи оплати тощо;

5) залучення до міжнародних ініціатив та співпраці для розвитку міжнародних мереж зарядних станцій тощо.

Варто зазначити, що перехід до електромобілів є важливим етапом у розвитку транспортної системи, який вимагає не лише технічних інновацій, але і ретельного законодавчого впорядкування для ефективної та безпечної імплементації нових технологій.

Основні нормативно-правові акти, які слід враховувати в контексті впровадження електричного транспорту, включають Закони України «Про транспорт» [3], «Про автомобільний транспорт» [4], «Про міський електричний транспорт» [5], які визначають правові, організаційні та соціально-економічні засади функціонування міського електричного транспорту загального користування на ринку транспортних послуг і спрямований на створення сприятливих умов для його розвитку, задоволення потреб громадян у доступних, якісних і безпечних перевезеннях.

Незважаючи на воєнні дії в Україні, які виникли через повномасштабне вторгнення РФ, спостерігається активний розвиток електромобільності.

Держава визнала важливість даного питання був введений в дію Закон України «Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електророзрядної інфраструктури та електричних транспортних засобів» від 24.02.2023 № 2956-IX [6], спрямований на подолання залежності від традиційних видів палива та сприяння розвитку інфраструктури для зарядки електротранспорту.

Спрямованість суспільства і бізнесу на підтримку електромобільності в умовах воєнних дій може свідчити про бажання зменшення впливу на довкілля та розвитку сталого способу транспортування. Дана позитивна тенденція може виступати не лише як ключовий аспект економічного розвитку, але і як демонстрація впливу сучасних технологій на формування сталого майбутнього, навіть у нестабільних обставинах.

Таким чином, впровадження електромобілів є завданням, яке вимагає ретельного вивчення всіх основних аспектів на рівні законодавства. Ця технологічна перетвореність надає нові можливості, які можуть змінити наше сприйняття транспортування та сприяти зменшенню негативного впливу транспортного споживання на навколишнє середовище. Завдяки належному правовому регулюванню можна створити сприятливі умови для екологічно чистого та сталого розвитку транспортної системи, оскільки перехід до електромобілів представляє собою важливий етап у руху до більш екологічної та енергоефективної майбутньої мобільності.

Література

1. Інститут досліджень авторинку. URL: <https://eauto.org.ua/> (дата звернення: 05.02.2024).

2. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua/> (дата звернення: 05.02.2024).

3. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 05.02.2024).

4. Про автомобільний транспорт: Закон України від 05.04.2001 № 2344-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text> (дата звернення: 05.02.2024).

5. Про міський електричний транспорт: Закон України від 29.06.2004 № 1914-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1914-15#Text> (дата звернення: 05.02.2024).

6. Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електророзрядної інфраструктури та електричних транспортних засобів: Закон України від 24.02.2023

УДК 343.4(043.2)

Похиленко І.С., к.ю.н., доцент,
Київський національний університет будівництва і архітектури,
м. Київ, Україна

ПРАВОВІ ЦІННОСТІ В ЦИФРОВІЙ ПЛОЩИНІ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА ШЛЯХУ ДО ЄС

Цифрові технології є невід’ємною частиною сучасного суспільства. Вони змінюють способи нашого життя, роботи та спілкування. Водночас цифрові технології створюють нові виклики та загрози для прав людини та демократичних цінностей.

Україна, як і інші країни Європейського Союзу, прагне до розвитку цифрової держави. Це передбачає створення ефективної та прозорої системи державного управління, яка використовує цифрові технології для підвищення якості життя громадян.

Успішний розвиток цифрової держави в Україні можливий лише за умови дотримання правових цінностей. Ці цінності є основою для справедливого та рівного доступу громадян до цифрових технологій, захисту їхніх прав та свобод у цифровій площині.

Серед правових цінностей, які є основою для розвитку цифрової держави, можна виділити такі:

Права людини: права людини є основою будь-якого демократичного суспільства. У цифровій площині вони включають право на приватність, свободу вираження поглядів, рівний доступ до інформації та освітніх ресурсів.

Демократичне управління: цифрові технології можуть бути використані для підвищення ефективності та прозорості державного управління. Водночас важливо, щоб ці технології використовувалися у спосіб, який відповідає демократичним цінностям.

Справедливість: цифрові технології можуть посилити соціальну несправедливість, якщо вони не будуть доступними для всіх громадян. Важливо забезпечити справедливий доступ до цифрових технологій для всіх, незалежно від їхнього соціального статусу, місця проживання чи інших характеристик.

Умови воєнного стану в Україні створюють додаткові виклики для забезпечення правових цінностей у цифровій площині. Російська агресія